

Trykk 405.3

Trykt i april 1978

**Tjenesteskrifter
utgitt av Norges Statsbaner**

Hovedadministrasjonen

**Særforskrifter
for stasjonstjenesten**

2. utgave

Gjelder fra og med 1. mai 1978.

Ved dette trykk oppheves:
Trykk nr. 405.3 trykt i desember 1959.

Jernbaneverket
Biblioteket

Eks. 1

652.2(481)(083) NSB

Liste over rettelsesblad

Rettelsesbladet skal etter foretatt rettelse av trykket registreres her.

Rettelsesblad			Rettelsesblad				
Nr.	Innført		Merknad	Nr.	Innført		Merknad
	den	av			den	av	
1	10.10.83	May	Aug. 79	19			
2	27.3.85	"	1.4.85	20			
3	20.3.87	"	1.3.87	21			
4				22			
5				23			
6				24			
7				25			
8				26			
9				27			
10				28			
11				29			
12				30			
13				31			
14				32			
15				33			
16				34			
17				35			
18				36			

Trykk 405.3 deles ut til:

Stasjonspersonalet

samt det administrasjonspersonalet som har behov for det.

INNHOOLD

	Art. nr.
Forhold overfor kundene	1- 5
Renhold	10
Snørydding	11-12
Grøntanlegg	13-15
Stasjonsur	20
Vekter og mål	21-22
Adgang til plattformer	23
Uregelmessigheter i toggangen	24
Registrering av personvogner i tog som kjøres med lokomotiv	25
Inspeksjon av underlagte tjenestesteder	30-31
Bruk av stasjonstomtene	32
Flagging	40-44
Forholdsregler mot brann	50-58
Innbrudd og tyveri	60
Stasjonsmestrenes virksomhet som poståpnere	70-72
Oppslag, reklame	80-83
Salg av taktbøker m.v.	84
Betaling av telefonregninger	85
Spesielle overenskomster	90

Forhold overfor kundene.

1. Det er NSB's oppgave å imøtekomme publikums transportbehov i størst mulig utstrekning.

Det er viktig at det personale som kommer i kontakt med og skal betjene kundene, opptrer korrekt og høflig.

2. Den oppsatte ekspedisjonstid ved stasjonene må håndheves med kon-duite.

3. Klager som rettes mot NSB eller NSB's betjening, skal sendes gjennom nærmeste overordnede til distriktsjefen. Nødvendige uttalelser og forklaringer til klagen sendes samtidig.

4. Forespørsler og henvendelser fra kunder skal besvares snarest mulig. Hvis en forespørsel sendes videre for svar eller avgjørelse, må kunden underrettes om dette.

Ved fraktforespørsler må det utvises nøyaktighet når frakter oppgis. NSB er ansvarlig for frakter som oppgis skriftlig og angår trafikk mellom NSB's egne stasjoner – se trykk 801. I andre tilfelle bør det tilføyes at fraktene oppgis uten forbindtlighet.

5. Kunder kan gis oppgaver over egne transportere. Forlanger andre enn kunden selv oppgaver over transportere, må dette avgjøres av distriktsjefen. Det må ikke gis opplysninger om transportere eller sendingenes art og innhold til uvedkommende.

NSB plikter på forlangende fra ligningsmyndighetene å gi de opplysninger som kan gis på grunnlag av det rengskapsmateriale som står til rådighet ved ekspedisjonsstedene og Trafikkontrollkontoret.

Omsetningsrådets kontrollører har adgang til å gjennomgå fraktbrev for transportere av landbruksvarer som grønnsaker, frukt, bær, egg, kjøtt og flesk. Kontrollørene skal legitimere seg før de gis tillatelse til undersøkelse.

6-9 (Reservennummer.)

Renhold.

10. Ansvaret for tilfredsstillende renhold innvendig og utvendig på stasjonen tilligger stasjonsmesteren.

11-19

Snørydding.

11. Ansvar for snørydding på stasjoner og linje er i prinsippet tillagt baneavdelingen. Rydding foretas etter en ryddeplan hvor stasjoner og holdeplasser som skal ryddes er ført i prioritert rekkefølge.

Ryddingen foretas av baneavdelingens personale eller av entreprenør.

Stasjonspersonalet må i den utstrekning tjenesten og utstyr tillater det foreta enklere rydding av plattformer, ramper, sporveksler og adkomstveier.

Ved glatt føre må plattformer og adkomstveier strøs med sand el. i nødvendig utstrekning.

12. Hver vår så snart snøen er smeltet, skal stasjonsmesteren personlig foreta en nøyaktig undersøkelse på stasjonens tomter og lasteplasser (også ved underlagte sidespor) om det finnes gjenliggende løse deler til godsvogner (staker, kjettinger m.m.).

Vogndelene sendes distriktets hovedstasjon.

Melding om resultatet av undersøkelsen og når den er foretatt, skal sendes til distriktssjefen hvert år i mai måned.

Grøntanlegg.

13. Ved stasjoner med hageanlegg må man tidligst mulig om våren gå i gang med å stille i stand anlegget. Arbeidet skal som regel utføres av stasjonens personale. Stasjonene er derfor utstyrt med hageredskaper.

Gartneren skal hovedsakelig beskjefte seg med trebeskjæring, nyanlegg, opparbeiding av eldre anlegg og ordningen med blomsterbed o.l.

14. Stasjonsmesteren skal sørge for at ugras innen stasjonens område blir fjernet.

Hvis en stasjon på grunn av andre gjøremål ikke kan holde stasjonstomten tilfredsstillende ren for ugras, melder stasjonsmesteren dette til distriktssjefen.

15. Grasklippemaskiner er tildelt bestemte stasjoner. Disse stasjoner er ansvarlig for at grasklipperne til enhver tid er i orden og at de er ført opp på stasjonens inventarliste. Hver høst sendes maskinene merket med stasjonens navn til revisjon og reparasjon. Hver gang en stasjon trenger en grasklipper, rekvireres denne fra nærmeste stasjon som er tildelt grasklipper.

16-19 (Reservennummer.)

Stasjonsur.

20. Så vel kontor- som plattformur som krever manuell behandling skal trekkes regelmessig.

Urene skal kontrolleres etter tidsmeldingen. Unøyaktighet på ½ minutt eller mer skal rettes.

Plattformurene skal vise samme tid på begge tallskivene.

Et plattformur stilles fram ved varsom dreiling av stilleskiven oppe i urverket, hvor *en* strek betegner 1 minutt. I regelen vil viserne slenge for langt fram og derpå stå stille en stund. Når viserne begynner å bevege seg, skal man kontrollere om uret går riktig.

Uret stilles tilbake ved å stoppe pendelstangen. Kolben eller reguler-skruen må ikke røres.

Trekking og regulering bør helst foretas av en bestemt tjenestemann ved stasjonen. Oppstår det feil ved stasjonens ur som må rettes av urmaker eller telegrafmester, må henvendelse med mulige opplysninger om feilen skje til distriktsjefen.

Vekter og mål.

21. Etter justerreglementet og gjeldende justerbestemmelser skal jernbanens vekter og lodder revideres minst én gang hvert tredje år.

Revisjonen foretas etter rekvisisjon fra jernbanen (helst tidlig i kalenderåret) av justervesenets vedkommende som skal være utstyrt med legitimasjon.

Stasjonsvekter som ikke virker tilfredsstillende, skal etterses og i tilfelle repareres snarest mulig. Distriktsjefen bestemmer hvor reparasjonen skal foretas og foranlediger vekten omjustert av justervesenets folk før den igjen tas i bruk.

Plattformvekter skal alltid være dekket med vekthette når de ikke brukes, og vektstenger bør pusses med en klut fuktet med parafin.

22. Til måling av gods for fraktberegning skal det brukes justerte meterstokker. Bruk av selvlagede målestokker og mål i denne forbindelse er i strid med den norske lov for mål og vekt.

Adgang til plattformer.

23. Publikum har i alminnelighet fri adgang til stasjonens plattformer.

Distriktsjefen bestemmer ved hvilke stasjoner spesielle plattformbilletter eventuelt skal nyttes.

23–29

Faste bærere og bybud som møter fram ved togene, har fri adgang til stasjonens plattformer. Politiet har uhindret adgang til de deler av stasjonens område som er åpne for publikum.

Uregelmessigheter i toggangen.

24. Når det oppstår uregelmessigheter i toggangen som uhell og forsinkelser, skal togekespeditionen sørge for at nødvendig og fyllestgjørende underretning straks blir gitt til vedkommende *togleder* og andre instanser som etter forholdene må ha beskjed om det inntrufne.

Stasjoner hvor det er korrespondanse med andre tog, båt eller buss, skal underrettes hvis uregelmessighetene antas å få betydning for disse.

Underretningen til de reisende skal gis ved utrop i venteværelser og på plattformer. Opplysningen skal gjentas hvis det må antas at nye reisende eller møtende kan komme til etter hvert.

Registrering av personvogner i tog som kjøres med lokomotiv.

25. For registrering av personvogners løp er det utarbeidet en egen blankett nr. 001.584.40 «Rapport for tog med lokomotiv som fører personvogner».

Registreringen skal utføres av togføreren – se trykk 405.4.

Togfører i registeringspliktige tog er ansvarlig for at den utfylte blankett blir avlevert på endestasjonen for toget.

Endestasjonene skal føre en fortegnelse over ordinære tog som kjøres med lokomotiv, eventuelt traktor og skal kontrollere at blanketten er mottatt fra togføreren i disse tog. Likeledes må eventuelle ekstratog påføres fortegnelsen og kontrolleres på samme måte.

Videre skal endestasjonene kontrollere at riktig tognr. og dato er anført. Riktig dato er den dato toget kjørte fra utgangsstationen.

Fortegnelsen skal, sammen med blankettene, sendes til Dc.kontor til disse tider:

Blanketter datert	1.–10.	sendes den	11.
»	»	11.–20.	»
»	»	21.–siste	»
			1.

Konvolutter som brukes for innsending skal merkes i øvre venstre hjørne med: «Blankett 001.584.40 fra . . . . .st».

Ordningen med kontroll og innsending av blanketter gjelder også for endestasjoner for motorvogntog når motorvogntog for tilfelle blir kjørt med lokomotiv og personvognmateriell.

26–29. (Reservennummer.)

Inspeksjon av underlagte tjenestesteder.

30. Stasjonsmester ved stasjon med underlagt stoppested, er vedkommende ekspeditørs direkte foresatte på samme måte som for personale ved egen stasjon. Stasjonsmesteren skal forvisse seg om at vedkommende ekspeditør kjenner de plikter og bestemmelser som er nødvendige for tjenesten på vedkommende sted.

Stasjonsmesteren skal inspisere de underlagte tjenestesteder minst 1 gang i måneden.

Det skal herunder påses at tjenesten utføres etter gjeldende bestemmelser og regler. Om nødvendig skal stasjonsmesteren instruere vedkommende i de nødvendige bestemmelser.

31. Minst 2 ganger årlig til ubestemt tid skal stasjonsmesteren kontrollere at ekspedisjonens kasse er i orden ved å ettertelle pengebeholdningen, kontrollere beholdning av billetter og frankeringsmerker (også postfrimerker) og beholdning av uavhentet gods.

Uoverensstemmelser i kassabeholdning eventuelt mellom kassabeholdning og regnskap skal innberettes til distriktsjefen og Trafikkontrollkontoret.

Regnskap fra ekspedisjonen gjennomgås og eventuelle feil rettes.

Distriktsjefen gis melding om foretatt inspeksjon og kontroll.

Bruk av stasjonstomtene.

32. Det er forutsetningen at jernbanens tomter bare skal disponeres for gods som er eller vil bli sendt med jernbanen, hvis ikke spesiell avtale er truffet om annet.

Såfremt gods som har ligget på stasjonstomten, mot forutsetning ikke blir sendt med jernbanen, men transportert med annet befordringsmiddel, skal leie beregnes for *hele lagringstiden*. Leiens størrelse fastsettes av distriktsjefen.

Trafikantene gis underretning om dette før eventuell lagring av gods.

Ønsker noen å disponere plass på stasjonstomten for lengre tid, f.eks. til bilholdeplass eller i annet øyemed, må tillatelse uten unntak innhentes hos distriktsjefen.

33-39. (Reservenummer.)

40-41

Flagging.

40. Flagg skal heises på de offisielle flaggdager og ellers når flagging offisielt er påbudt.

De offisielle flaggdager er:

1. januar	Nyårsdag
21. februar	Kronprins Haralds fødselsdag
1. påskedag	
1. mai	Off. høytidsdag
8. mai	Frigjøringsdag 1945
17. mai	Grunnlovsdag
1. pinsedag	
7. juni	Unionsoppløsningen 1905
2. juli	Kong Olav V's fødselsdag
4. juli	Kronprinsesse Sonjas fødselsdag
20. juli	Arveprins Haakon Magnus' fødselsdag
29. juli	Olsøk
22. september	Prinsesse Märtha Louises fødselsdag
25. desember	1. juledag

valgdager ved stortingsvalg

dagen for Stortingets åpning og avslutning for stasjonene Oslo Ø og Oslo V's vedkommende.

Dessuten skal det flagges ved andre høytidelige og festlige anledninger innen kongeriket og ved offisielle besøk av medlemmer av kongehuset og av utenlandske statsoverhoder og fyrstelige personer (ved ankomst og avreise), og ved passering av kongelige ekstratog, og ordinære tog som personer tilhørende kongehuset reiser med, samt etter Hovedadministrasjonens eller distriktsjefens bestemmelse når det av hensyn til NSB's virksomhet måtte anses særlig viktig eller ønskelig.

Flagget må ikke heises ved høytideligheter av helt privat karakter uten i forbindelse med den virksomhet som NSB utøver og i så fall etter innhentet samtykke fra distriktsjefen.

Private flaggstenger og private flagg må ikke brukes på NSB's eiendom.

41. Flagget heises kl. 8.00 i månedene mars-oktober og kl. 9.00 i månedene november-februar.

Flagget fires ved solnedgang, dog ikke senere enn kl. 21.00 hvis solen går ned etter denne tid.

I Nordland, Troms og Finnmark fylker heises flagget i månedene november-februar kl. 10.00 og fires kl. 15.00.

Ved flagging i anledning av kongelige personers, statsoverhoders og fyrsters ankomst eller avreise, flagges også utenfor disse tider, hvis det er så lyst at flagget kan ses.

Ved flagging ved togs ankomst eller avgang heises flagget en passende tid før og fires en passende tid etter vedkommende togs ankomst eller avgang.

42. Flagget skal være heist på hel stang unntatt ved flagging i anledning *dødsfall*, da det flagges på halv stang inntil flagget skal fires og *begravelser*, da flagget begravelsesdagen heises på halv stang fra morgenen av. Flagget heises på hel stang så snart bisettelsen har funnet sted (som regel én time etter at den har begynt).

Ved flagging på halv stang, skal flagget først heises helt opp, holdes stille et øyeblikk, for deretter å fires på halv stang. Ved frittstående flaggstenger skal flagget fires så langt at flaggets overkant er ca. 1/3 av flaggstangens lengde under flaggknappen.

Når flagget skal fires ved solnedgang, skal flagget først heises til topps for deretter å bli firt helt ned.

43. Det må ikke foretas noen utsmykning med flagg, kranser eller på annen dekorativ måte på NSB's stasjoner uten vedkommende distriktsjefs samtykke.

44. Flagget skal holdes i ære og behandles pent. Det skal være påført stasjonens navn og oppbevares i pose.

Fillete flagg sendes distriktsjefen til reparasjon.

Er det så sterk vind at flagget tar skade, kan flagging sløyfes.

45–49. (Reservennummer.)

50–54

Forholdsregler mot brann.

50. Bygningsføreren er bl.a. pålagt ansvar for at enhver bygning er utstyrt med brannslokkings- og redningsutstyr overensstemmende med bygningsloven, brannlovens og NSB's interne brannforskrifter – se trykk 370.2.

Stasjonsmesteren eller annen utpekt tjenestemann har lokalt tilsyn med ovennevnte utstyr og skal påse at det er tilstede og i brukbar stand. Herunder faller den påbudte regelmessige trimming av motorbrannsprøyte og avmelding av kjemiske brannslokkingsapparater som er forfalt til revisjon – se trykk 405.1.

På stasjoner hvor det skal opplæres og utstyres brannmannskaper, forholdes etter bestemmelsene i trykk 431.

Ved behov søkes samarbeid med bygningsføreren eller brannvesenet.

51. Brannsyn i NSB's bygninger m.m. utføres av representanter for det kommunale brannvesen og bygningsføreren sammen med den som har det lokale tilsyn.

Lokal melding om berammet brannsyn meldes omgående til bygningsføreren.

Vanlig brannsyn skal foretas minst hvert annet år. Brannstyret avgjør om brannsyn bør gjennomføres oftere.

52. Ved brannutbrudd varsles først mennesker som umiddelbart måtte være truet av brannen. Dernest varsles – alt etter forholdene på stedet – brannvesenet, togleder (Fjo) og stedets tjenestemenn.

På elektrifiserte baner varsles om nødvendig vakthavende i den matestasjon vedkommende banestrekning er underlagt.

53. Stasjonsmesteren eller annen ansvarlig tjenestemann leder slokkingsinnsatsen i eget område inntil brannvesenet overtar.

Tjenestemenn er pliktige til å bistå under slokkingen.

54. Når togleder, fjernstyringsoperatør eller togekspeditør ved skogbrann eller annen storbrann nær elektrifisert bane alarmerer brannvesen eller beordrer ut annet slokkingsmannskap, plikter han å sørge for at brannmannskapene blir orientert om de forsiktighetsregler som gjelder vedrørende elektrisk banedrift, og å besørge nødvendig kontakt mellom brannmannskapenes leder og vakthavende i den aktuelle matestasjon.

55. Det advares spesielt mot bruk av vannstråle og arbeid fra og på rullende materiell, f.eks. tankvogn, nær spenningsførende ledning.

56. Lagring av brannfarlige varer som propan, butan, bensin og olje m.m. skal anmeldes til brannstyret med angivelse av varens art, lagringssted og kvanta.

57. Blir gods- eller billettbeholdninger, regnskapsbøker eller verdipapirer skadet ved brann skal Trafikkontrollkontoret og eventuelt vedkommende postmester underrettes.

58. Av brannforskrifter for øvrig er det spesielt viktig for tjenestemenn i stasjonstjenesten å sette seg inn i og følge de bestemmelser som er inntatt i:

Trykk 370.2

Trykk 405.1

Trykk 411.1

Trykk 413

59. (Reservennummer.)

Innbrudd og tyveri.

60. Innbrudd og tyveri ved en stasjon må straks meldes til politiet, Trafikkontrollkontoret og distriktsjefen.

Stasjoner som har post, underretter også vedkommende postmester.

61-69. (Reservennummer.)

Stasjonsmestrenes virksomhet som poståpnere.

70. Stasjonsmestrenes arbeid med posten må utføres uten tilsidesetting av noen del av deres gjøremål som stasjonsmester. *Stasjonsmestre må ikke i egenskap av poståpnere* befatte seg med postarbeid under togekspedisjon, uten distriktsjefens samtykke.

I de tilfelle *jernbanen har overtatt poståpneriet* ved stasjonen, bestyrer vedkommende stasjonsmester (ekspeditør) poståpneriet på vegne av Norges Statsbaner. Postarbeidet inngår da i jernbanetjenesten.

De nærmere bestemmelser om ordningen ved stasjonene og forholdet mellom Statsbanene og Postverket for øvrig er fastsatt ved kontrakt.

71. Mellom Hovedadministrasjonen for Norges Statsbaner og Postdirektoratet gjelder følgende kontrakt angående poståpnerier på stasjoner:

§ 1

Norges Statsbaner påtar seg postekspedisjon ved visse nærmere omfrente underpostkontorer på statsbanestasjoner. Postarbeidet inngår i jernbanetjenesten. Vedkommende stasjonsmester (stasjonsekspeditor) bestyrer underpostkontoret på vegne og under ansvar av Norges Statsbaner, idet Statsbanene for hvert underpostkontors bestyrelse står ansvarlig overfor postvesenet i samme utstrekning som enhver annen, personlig poststyrer.

Distriktssjefene holder de respektive postsjefer underrettet om hvem der er stasjonsmester (stasjonsekspeditor).

Under fravær (på grunn av sykdom, ferie o.l.) skal stasjonsmesteren gi postsjefen underretning om hvem der i hans sted bestyrer underpostkontoret.

§ 2

Statsbanene holder nødvendige lokaler med inventar for underpostkontorene – enten felleslokaler for jernbane- og postekspedisjonene eller særskilte postlokaler etter forholdene.

Belysning, oppvarming og renhold av lokalene påhviler Statsbanene. Rekvisita og blanketter m.v. vedrørende underpostkontorer holdes av Postverket i samme utstrekning som ved underpostkontorer for øvrig. For Postverkets inventar ved disse underpostkontorer er Statsbanene ansvarlig etter inventarfortegnelsen.

Postkasser anskaffes, monteres og vedlikeholdes ved Statsbanenes forføyning og på deres bekostning i den utstrekning behovet tilsier og plassen tillater. Statsbanenes distriktssjef sender nødvendig underretning til vedkommende postdistriktssjef om oppsetting av postboksanlegg. Leieavgiften for postboksene tilfaller Statsbanene, som oppkrever leie direkte hos boksleierne. For øvrig gjelder samme regler med hensyn til leieavgift m.v. som ved de øvrige underpostkontorer.

Dersom Statsbanene i enkelte tilfelle ikke finner å kunne bekoste postboksanlegg, kan Postverket i samråd med vedkommende distriktssjef for Statsbanene selv bekoste anlegget anskaffet, montert og vedlikeholdt. I slike tilfelle tilfaller postboksleien Postverket, som oppkrever avgiften gjennom styreren av underpostkontoret.

Om eventuell demontering av anlegg hvor Postverket får hele leieinntekten, se § 10 siste ledd.

§ 3

Statsbanenes og Postverkets oppbørsler og regnskaper skal holdes adskilt fra hverandre.

Personalet har samme ansvar for Postverkets oppbørsler og verdiforsendelser m.v. som det har for Statsbanenes kasse m.v.

§ 4

Underpostkontorene henhører i administrativ henseende under vedkommende postkontor forsåvidt ekspedisjonen angår.

Personalet plikter å følge de alminnelige postinstrukser angående postarbeidet og regnskapsavleggelse m.v.

Feil og andre forsømmelser av personalet vedørende postekspedisjonen kan like overfor vedkommende styrer av underpostkontor påtales av postsjefen. Ansees saken for å være av betydning, underrettes vedkommende distriktssjef. Forseelser m.v., som rammes av tjenestemannsloven, blir derimot å pådømme av Statsbanenes vedkommende. Postsjefen kan avgi skriftlig og muntlig uttalelse i saken og har adgang til å være tilstede ved dens behandling i jernbaneadministrasjonen (distriktsskollegiet).

Ved oppdagelse av uregelmessigheter har postvesenet og Statsbanene gjensidig underretningsplikt.

§ 5

Inspeksjon og kontroll på jernbanestasjoner kombinert med underpostkontor kan foretas av så vel Postverket som Statsbanene.

Kasseettersyn ved slike stasjoner foretas minst én gang årlig ved samtidig besøk av Statsbanenes trafikkontrollører og postsjefen (eller en annen postfunksjonær).

Når en jernbanestasjon kombinert med underpostkontor skal overleveres til ny stasjonsmester, underretter Statsbanenes distriktssjef underpostkontorets overordnede postsjef. Nærmere retningslinjer for gjennomføring av kasseettersyn og overleveringsoppgjør avtales mellom Postdirektoratet og Statsbanenes Trafikkontor.

Unntaksvis kan Statsbanenes trafikkontrollører foreta kasseettersyn eller overleveringsoppgjør uten at Postverkets representant er til stede, men dette må i tilfelle avtales særskilt for hver gang. Rapport om kasseoppgjør sendes i slike tilfelle vedkommende postsjef.

§ 6

Ekspedisjonstiden (d.e. kontortiden) fastsettes for hvert enkelt underpostkontor av vedkommende postsjef etter samråd med distriktssjefen under hensyntagen til de stedlige forhold og for øvrig etter alminnelige prinsipper. Ekspedisjonstid for post utenfor vedkommende stasjons ekspedisjonstid bør såvidt mulig unngås.

§ 7

1. For styre av underpostkontorer, inklusive lokale m.v., betaler Postverket til Statsbanene en godtgjørelse for hvert underpostkontor som svarer til brutto grunnlønn i vedkommende stillingsklasse i lønnsregulativet for poststyrere, tillagt lokale godtgjørelse, omforent godtgjørelse for fridager samt godtgjørelse for postutvekslinger i tidsrommet kl. 20.00 inntil kl. 06.00 etter satsene for poststyrere som også er skips ekspeditører. Godtgjørelsen for styre av underpostkontorer i stillingsklassene P1–P 14 reduseres med 22,5%.

For underpostkontorer i stillingsklassene P 15 og høyere foretas ingen reduksjon.

Godtgjørelsene reguleres i takt med de generelle endringer i lønnssetter, stillingsklasser m.v. innenfor lønnsregulativet for poststyrere.

2. Dersom beregning etter punkt 1 gir en urimelig lav godtgjørelse i forhold til arbeidsmengden ved poststedet, kan tilleggsgodtgjørelse utbetales.

§ 8

Gebyrer for ettertelling og forsegling m.v. tilfaller Postverket.

§ 9

Ved stasjoner hvor posttjenesten ikke er kombinert med jernbanetjenesten, kan Statsbanene overta utveksling av post med sene aftentog, nattog og tidlige morgentog, tømning av postkasser o.l. mot en for hvert enkelt tilfelle omforent godtgjørelse.

§ 10

På steder hvor Statsbanene ikke finner å kunne overta underpostkontoret, men hvor det ansees ønskelig at underpostkontoret er på stasjonen, vil Statsbanene, forsåvidt forholdene med rimelighet tillater en sådan ordning, skaffe Postverket det nødvendige lokale (i alminnelighet med lys og oppvarming og renhold) i stasjonsbygningen, eventuelt ved tilbygning – mot en for hvert enkelt tilfelle omforent godtgjørelse, der fastsettes såle-

des at den dekker Statsbanenes utgifter ved ordningen, herunder tatt i betraktning renter og amortisasjon, og for øvrig på de nærmere vilkår man måtte bli enige om i de enkelte tilfelle.

Postbokser anskaffes, monteres og vedlikeholdes i disse tilfelle ved Postverkets forføyning og på dets bekostning i den utstrekning behovet tilsier. Leieinntekter av postboksene tilfaller i dette tilfelle Postverket. Dersom forholdene senere skulle endres slik at postboksanlegg som er oppsatt og vedlikeholdt av Postverket (se også § 2 siste ledd) ikke lenger er ønskelig eller nødvendig, skal utgiftene ved demonteringen betales av Postverket.

§ 11

De godtgjørelser Postverket skal betale etter nærværende overenskomst, erlegges månedvis med regulering siste måned i hvert kvartal.

§ 12

Denne overenskomst, som er utferdiget i 2 eksemplarer, gjelder inntil videre og kan oppsies av hver av partene med 1 års varsel. For oppsigelse av enkelte underpostkontorer gjelder 3 måneders varsel.

72. Som ansvarlige bestyrere av de underpostkontorer jernbanen etter denne kontrakt overtar bestyrelsen av, tilstås stasjonsmestrene en godtgjørelse fastsatt etter underpostkontorets størrelse – se trykk 205.4.

Ved kunngjøring av ledig stasjonsmester(ekspeditør-)stilling oppgis om postekspedisjonen er henlagt til stasjonen (stoppestedet) og godtgjørelsens størrelse. Hvis postekspedisjonen senere skilles ut fra stasjonen (stoppestedet), faller stasjonsmesterens (ekspeditørens) godtgjørelse bort.

73-79. (Reservennummer.)

Oppslag, reklame.

80. Togruter som til veiledning for de reisende slås opp ved stasjon, stoppested eller holdeplass, skal forsynes med en blå strek under vedkommende ekspedisjonsteds navn og togtider.

81. I restauranter på jernbanestasjoner skal det på iøynefallende sted slås opp plakater, som inneholder prislister over de spise- eller drikkevarer som holdes til salgs.

Plakaten, som bør være av format som de alminnelige oppslag, settes opp etter nærmere bestemmelse av distriktsjefen.

82–85

82. Kunngjøringer fra offentlig myndighet kan med distriktsjefens tillatelse slås opp avgiftsfritt.

Kunngjøringer fra militæretaten om innkalling til sesjon, våpenøvelser eller mobilisering kan slås opp avgiftsfritt etter stasjonsmesterens anvisning.

83. Kunngjøringene og plakatene fjernes så snart deres gyldighet opphører.

Plakater eller kunngjøringer hvis utseende eller innhold finnes støtende, skal fjernes, hvoretter distriktsjefen underrettes.

Oppslag og kunngjøringer vedrørende personale og foreninger innen jernbanen må i tilfelle innleveres til vedkommende stasjonsmester – for verkstedenes vedkommende til verkstedbestyreren – til eventuelt oppslag.

Søknader om avgiftsfritt oppslag av ruter for utenlandske jernbaner og for båter og biler sendes distriktsjefen til avgjørelse, om mulig bilagt med 2 eksemplarer av rutene.

Stasjonsmestrene er ansvarlig for at det ikke på stasjonene – på vegger eller stolper, inne eller ute – av uvedkommende slås opp plakater, opprop, agitasjonsskrifter eller lignende.

Private firmaer som vender seg til jernbanen om oppslag av reklameplakater, vises til Fram Reklame-Byrå A/S.

Salg av takstbøker m.v.

84. Jernbanens takstbøker skal ikke legges ut i stasjonenes venterom, men de skal være å få kjøpt ved henvendelse til stasjonene.

De stasjoner som har kjøpere til takstbøker, rekvirerer disse fra Billettforvalteren i Oslo (i Narvik distrikt sendes rekvisisjonene til distriktsjefen).

Prisen for bøkene er tatt inn i trykk 1.

Billettforvalteren underretter trafikkontrollkontoret om det antall vedkommende stasjon er tilstilt for salg.

For salg av nevnte bøker samt for lærebøker som er rekvirert gjennom Billettforvalteren, tilfaller 10% av beløpet den tjenestemann som har solgt boka (bøkene).

Betaling av telefonregninger.

85. Når det fra Televerkets side foreligger en *samløst*, direkte regningsutstedelse til hver enkelt abonnent (jernbanestasjon) for lokale telefon-

samtaler, rikstelefon samtaler samt faste telefonavgifter, skal det forholdes på følgende måte:

Stasjonsmester gis fullmakt til å betale telefonregninger fra Televerket ved innbetaling over postgiro.

Kvitteringen for innbetaling samt regningene som refererer seg til kvitteringens pålydende beløp, *unntatt* private rikstelefon samtaler, tas opp i remissen til distriktsbokholderen.

Før regningene sendes inn, skal stasjonsmesteren sørge for *attestasjon* av tjenestesamtaler.

I distriktsbokholderiet bør kontroll og bokføring som regel foretas i samme måned som utbetaling til Televerket finner sted.

Stasjonsmesteren har ansvaret for den del av regningsbeløpet som gjelder *private* rikstelefon samtaler, og må selv sørge for inkassasjon av dette beløp.

86-89. (Reservennummer.)

Spesielle overenskomster

90. NSB har sluttet spesielle overenskomster med:

- *A/S Narvesen-Spisevognselskapet*
for kioskdirift og kafé- og togs serveringsvirksomhet
- *Fram Reklamebyrå A/S*
for reklame
- *Auto-Boks-Service A/S*
for oppbevaringsbokser
- *E. Diesel & Co A/S*
for personvekker
- *Norsk Automattjeneste*
for skopussemaskiner
- *Televerket*
for talestasjoner
- *Skandia Automater A/S*
for foto- og kopieringsautomater

Kopier av avtalene er tilgjengelige hos distriktsjefene og ved de berørte stasjoner.

Trykk 405.3

Trykt i april 1978

**Tjenesteskifter
utgitt av Norges Statsbaner**

Hovedadministrasjonen

**Særforskrifter
for stasjonstjenesten**

2. utgave

Rettelsesblad nr. 1
August 1979

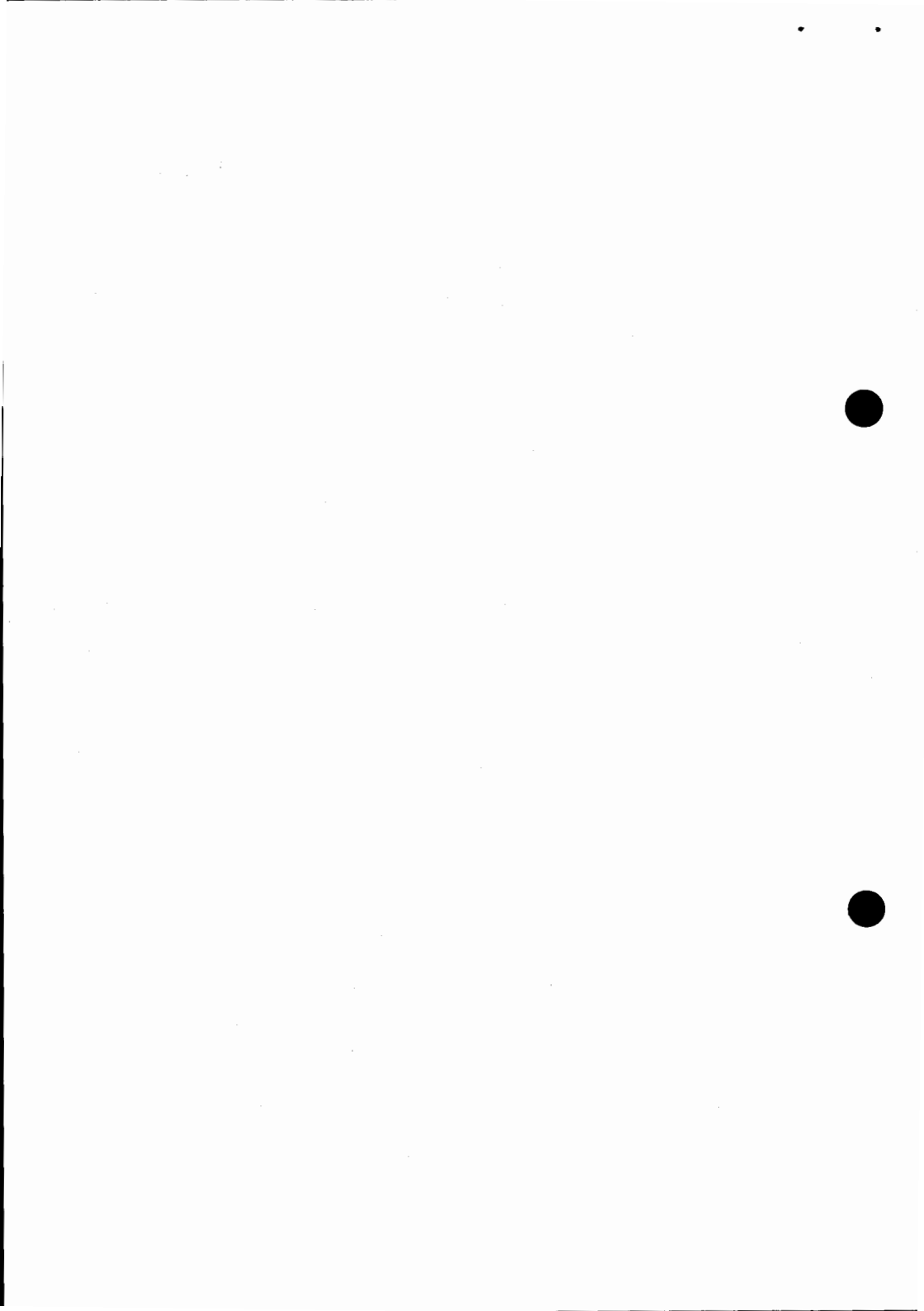
Følgende rettelser bes foretatt:

Sidene merket Innhold/4 5/6 og 7/8 tas ut og erstattes med vedlagte nye sider:

Innhold, 1-10/11-19, 20-23/23-26, 26/26-27 og 27/-31/31-39.

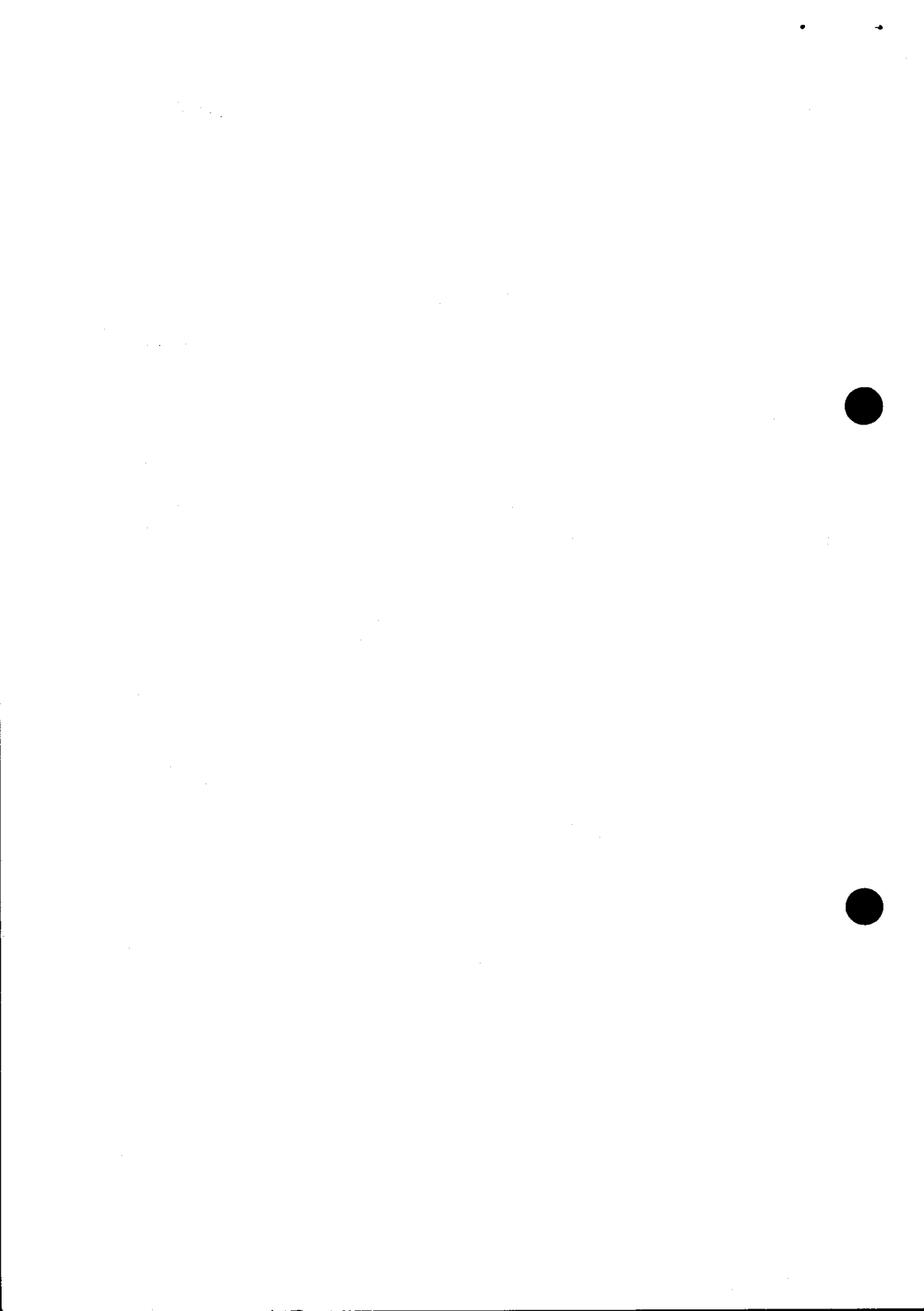
Sidenummer på ikke rettede sider strykes.

Ved dette rettelsesblad oppheves Had.sirk. nr. 105/77, 40/78 og 161/78.

INNHold

	Art. nr.
Forhold overfor kundene	1- 5
Renhold	10
Snørydding	11-12
Grøntanlegg	13-15
Stasjonsur	20
Vekter og mål	21-22
Adgang til plattformer	23
Røykeforbud i venterom	24
Uregelmessigheter i toggangen	25
Erstatning til reisende pga. forsinkelser, feil fra personale e.l. ...	26
Registrering av personvogner i tog som kjøres med lokomotiv ..	27
Inspeksjon av underlagte tjenestesteder	30-31
Bruk av stasjonstomtene	32
Flagging	40-44
Forholdsregler mot brann	50-58
Innbrudd og tyveri	60
Stasjonsmestrenes virksomhet som poståpnere	70-72
Oppslag, reklame	80-83
Salg av takstbøker m.v.	84
Betaling av telefonregninger	85
Spesielle overenskomster	90

Forhold overfor kundene.

1. Det er NSB's oppgave å imøtekomme publikums transportbehov i størst mulig utstrekning.

Det er viktig at det personale som kommer i kontakt med og skal betjene kundene, opptrer korrekt og høflig.

2. Den oppsatte ekspedisjonstid ved stasjonene må håndheves med konduite.

3. Klager som rettes mot NSB eller NSB's betjening, skal sendes gjennom nærmeste overordnede til distriktsjefen. Nødvendige uttalelser og forklaringer til klagen sendes samtidig

4. Forespørsler og henvendelser fra kunder skal besvares snarest mulig. Hvis en forespørsel sendes videre for svar eller avgjørelse, må kunden underrettes om dette.

Ved fraktforespørsler må det utvises nøyaktighet når frakter oppgis. NSB er ansvarlig for frakter som oppgis skriftlig og angår trafikk mellom NSB's egne stasjoner – se trykk 801. I andre tilfelle bør det tilføyes at fraktene oppgis uten forbindtlighet.

5. Kunder kan gis oppgaver over egne transporter. Forlanger andre enn kunden selv oppgaver over transporter, må dette avgjøres av distriktsjefen. Det må ikke gis opplysninger om transporter eller sendingenes art og innhold til uvedkommende.

NSB plikter på forlangende fra ligningsmyndighetene å gi de opplysninger som kan gis på grunnlag av det regnskapsmateriale som står til rådighet ved ekspedisjonsstedene og Trafikkkontrollkontoret.

Omsetningsrådets kontrollører har adgang til å gjennomgå fraktbrev for transporter av landbruksvarer som grønnsaker, frukt, bær, egg, kjøtt og fleisk. Kontrollørene skal legitimere seg før de gis tillatelse til undersøkelse.

6-9 (Reservennummer.)

Renhold.

10. Ansvaret for tilfredsstillende renhold innvendig og utvendig på stasjonen tilligger stasjonsmesteren.

Snørydding.

11. Ansvar for snørydding på stasjoner og linje er i prinsippet tillagt baneavdelingen. Rydding foretas etter en ryddeplan hvor stasjoner og holdeplasser som skal ryddes er ført i prioritert rekkefølge.

Ryddingen foretas av baneavdelingens personale eller av entreprenør.

Stasjonspersonalet må i den utstrekning tjenesten og utstyr tillater det foreta enklere rydding av plattformer, ramper, sporveksler og adkomstveier.

Ved glatt føre må plattformer og adkomstveier strøs med sand el. i nødvendig utstrekning.

12. Hver vår så snart snøen er smeltet, skal stasjonsmesteren personlig foreta en nøyaktig undersøkelse på stasjonens tomter og lasteplasser (også ved underlagte sidespor) om det finnes gjenliggende løse deler til godsvogner (staker, kjettinger m.m.).

Vogndelene sendes distriktets hovedstasjon.

Melding om resultatet av undersøkelsen og når den er foretatt, skal sendes til distriktsjefen hvert år i mai måned.

Grøntanlegg.

13. Ved stasjoner med hageanlegg må man tidligst mulig om våren gå i gang med å stille i stand anlegget. Arbeidet skal som regel utføres av stasjonens personale. Stasjonene er derfor utstyrt med hageredskaper.

Gartneren skal hovedsakelig beskjeftige seg med trebeskjæring, nyanlegg, opparbeiding av eldre anlegg og ordningen med blomsterbed o.l.

14. Stasjonsmesteren skal sørge for at ugras innen stasjonens område blir fjernet.

Hvis en stasjon på grunn av andre gjøremål ikke kan holde stasjonstomten tilfredsstillende ren for ugras, melder stasjonsmesteren dette til distriktsjefen.

15. Grasklippemaskiner er tildelt bestemte stasjoner. Disse stasjoner er ansvarlig for at grasklippene til enhver tid er i orden og at de er ført opp på stasjonens inventarliste. Hver høst sendes maskinene merket med stasjonens navn til revisjon og reparasjon. Hver gang en stasjon trenger en grasklipper, rekvireres denne fra nærmeste stasjon som er tildelt grasklippere.

Stasjonsur.

20. Så vel kontor- som plattformur som krever manuell behandling skal trekkes regelmessig.

Urene skal kontrolleres etter tidsmeldingen. Unøyaktighet på ½ minutt eller mer skal rettes.

Plattformurene skal vise samme tid på begge tallskivene.

Et plattformur stilles fram ved varsom dreining av stilleskiven oppe i urverket, hvor *en* strek betegner 1 minutt. I regelen vil viserne slenge for langt fram og derpå stå stille en stund. Når viserne begynner å bevege seg, skal man kontrollere om uret går riktig.

Uret stilles tilbake ved å stoppe pendelstangen. Kolben eller reguler-skruen må ikke røres.

Trekking og regulering bør helst foretas av en bestemt tjenestemann ved stasjonen. Oppstår det feil ved stasjonens ur som må rettes av urmaker eller telegrafmester, må henvendelse med mulige opplysninger om feilen skje til distriktsjefen.

Vekter og mål.

21. Etter justerreglementet og gjeldende justerbestemmelser skal jernbanens vekter og lodder revideres minst én gang hvert tredje år.

Revisjonen foretas etter rekvisisjon fra jernbanen (helst tidlig i kalenderåret) av justervesenets vedkommende som skal være utstyrt med legitimasjon.

Stasjonsvekter som ikke virker tilfredsstillende, skal etterses og i tilfelle repareres snarest mulig. Distriktsjefen bestemmer hvor reparasjonen skal foretas og foranlediger vekten omjustert av justervesenets folk før den igjen tas i bruk.

Plattformvekter skal alltid være dekket med vekthette når de ikke brukes, og vektstenger bør pusses med en klut fuktet med parafin.

22. Til måling av gods for fraktberegning skal det brukes justerte meterstokker. Bruk av selvlagede målestokker og mål i denne forbindelse er i strid med den norske lov for mål og vekt.

Adgang til plattformer.

23. Publikum har i alminnelighet fri adgang til stasjonens plattformer.

Distriktsjefen bestemmer ved hvilke stasjoner spesielle plattformbilletter eventuelt skal nyttes.

Faste bærere og bybud som møter fram ved togene, har fri adgang til stasjonens plattformer. Politiet har uhindret adgang til de deler av stasjonens område som er åpne for publikum.

Røykeforbud i venterom.

24. I venterom hvor det ikke er mulig å få egen avdeling for røykere, skal det være røyking forbudt.

Plakat «Røyking forbudt», utformet som billedtegn, i størrelse 180 x 180 mm settes opp.

Blanketten som har nr. 001.513.57, kan på vanlig måte rekvireres fra Billettforvalteren.

Stasjonene skal påse at røykeforbudet etterkommes.

Uregelmessigheter i toggangen.

25. Når det oppstår uregelmessigheter i toggangen som uhell og forsinkelser, skal togekspeditøren sørge for at nødvendig og fyllestgjørende underretning straks blir gitt til vedkommende *togleder* og andre instanser som etter forholdene må ha beskjed om det inntrufne.

Stasjoner hvor det er korrespondanse med andre tog, båt eller buss, skal underrettes hvis uregelmessighetene antas å få betydning for disse.

Underretningen til de reisende skal gis ved utrop i venteværelser og på plattformer. Opplysningen skal gjentas hvis det må antas at nye reisende eller møtende kan komme til etter hvert.

Det er av stor betydning for NSB's forhold til publikum at hver enkelt tjenestemann, i den utstrekning det er mulig, straks gir korrekt informasjon om forsinkelsesårsak, antatt varighet av opphold, videretransport m.v. Selv om den enkelte tjenestemann ikke har full oversikt over forsinkelsenes årsak og omfang, må det så raskt som mulig gis en foreløpig informasjon hvor det meddeles at nærmere opplysninger vil bli gitt så snart disse foreligger.

Erstatning til reisende pga. forsinkelser, feil fra personale e.l.

26. I henhold til Befordringsvedtektenes § 16 har reisende ikke rett til erstatning for tap som følge av forsinkelse eller innstilling av tog. Etter vurdering i hvert enkelt tilfelle har imidlertid NSB en rekke ganger dekket påløpne utgifter som reisende er påført på grunn av feil fra personale eller på grunn av forsinkelser, innstilling e.l.

For i størst mulig grad å oppnå lik behandling av de reisende og muligjøre en rask avgjørelse av NSB's ekspedisjonssteder (stasjoner, billettsalg og reisebyråer) gis etterfølgende retningslinjer for ekspedisjonsstedenes behandling av krav om dekning av påløpne utgifter.

Ved vurdering av reisendes krav om erstatning må det utvises forsiktighet slik at tiltak og erstatningsbeløp står i et rimelig forhold til de ulemper som vedkommende er påført. Erstatning bør vanligvis bare utbetales når vedkommende reisende henvender seg til NSB angående dekning av utgifter før slike påløper. Ekspedisjonsstedene gis fullmakt til å dekke påløpne utgifter som følge av:

- feil fra NSB's personale (feilaktige opplysninger, plassbelegg, avgangstid på plassbillett e.l.),
- forsinkelser som ved egen stasjon fører til *brutt forbindelse* mellom tog når korrespondanse kan påregnes i henhold til jernbanens retningslinjer, jfr. Rutebok for Norge, tabell 054, eller mellom tog og annet transportmiddel når korrespondansetider er direkte oppført i vedkommende rute i Rutebok for Norge (gjelder ikke fly). Som brutt forbindelse kan også godtas tilfeller hvor det er helt klart at annet transportmiddel virkelig kjøres i korrespondanse med tog og normalt venter på dette selv ved forsinkelser.

Ekstra utgifter som NSB's ekspedisjonssteder kan dekke, bør om mulig betales direkte av NSB slik at reisende slipper utlegg og kontrollen av utbetalingen forenkles. Før det utbetales erstatning som følge av feil fra NSB's personale, må slik feil dokumenteres av den reisende.

I de tilfelle erstatningskrav i henhold til foranstående anses berettiget, gis NSB's ekspedisjonssteder fullmakt til å dekke krav på inntil kr 500,- pr. reisende uten forelegg for distriktssjefen i følgende tilfelle:

- telefon i rimelig utstrekning.
- bespisning når ekstraoppholdets lengde gjør dette rimelig (mer enn 3-4 timer). Alt etter tid på døgnet kan reisende tilbys middag, lunsj, snitter med kaffe eller annen alkoholfri drikk. I den utstrekning det er mulig, skal måltidene inntas hos Narvesen A.S.
- i de tilfelle den reisende kan påvise at oppgitt korrespondanse er brutt (jfr. det som er anført foran om dette), og omgående videretransport er tvingende nødvendig *før* neste rutemessige forbindelse med offentlig transportmiddel, kan utgifter til drosje dekkes.
- soveplass ved viderebefordring i NSB sovevogn (også på 1. kl. for reisende til 2. kl. hvis denne er fullt belagt).

- utgifter til overnatting når den reisende ikke har mulighet for *samme dag* å oppnå korrespondanse med tog, buss, båt eller ferje i retning sitt bestemmelsessted. Hvis bruk av drosje blir billigere enn overnatting på hotell, skal drosje nyttes i slike tilfelle. Om mulig bør den reisende tilbys oppreidd soveplass i sovevogn eller overnattingsrom e.l. slik at utgifter til overnatting ikke påløper.

For å unngå direkte utbetalinger fra ekspedisjonsstedene er det utarbeidet blankett til bruk i slike tilfelle. Blanketten skal nyttes til bestilling av overnatting, bespising, transport m.v., og oppgjør foretas ved distriktsjefens forføyning. Direkte utbetaling fra ekspedisjonsstedene til reisende eller til vedkommende som det bestilles tjenester av, bør bare unntaksvis finne sted.

I de tilfelle stasjonene treffer tiltak etter ordre fra driftssjef eller annen bemyndiget tjenestemann (f.eks. togleder) ved driftsstans/større driftsforstyrrelser e.l., skal også blanketten nyttes. Navnet på den tjenestemann som i slike tilfelle gir ordre om tiltaket, skal påføres i blankettens nedre høyre rubrikk (til bruk for stasjonsstempel og underskrift) på det eksemplar som skal beholdes ved stasjonen.

Blanketten som har nr. 001.511.45, kan på vanlig måte rekvireres fra Billettforvalteren.

Krav om dekning av tapt arbeidsfortjeneste og erstatning for tapte eidel deler dekkes ikke.

Erstatningskrav bør så vidt mulig dokumenteres ved bilag. I de tilfelle erstatning utbetales til den reisende for hadde utgifter skal blankett 001.780.07 nyttes. Blanketten kan på vanlig måte rekvireres fra Billettforvalteren.

Kvittering fra den reisende og eventuelt andre bilag tas opp på vanlig måte og sendes med remissen til økonomikontoret (jfr. trykk 832 art. 1072). Konto 5921 eventuelt konto 5922, fagområde Drift, belastes og skriftlig melding sendes til Driftssjefen.

Billettgodtgjørelse behandles i henhold til bestemmelsene i trykk 832.3.

Dekning av utgifter til overnatting, bespising m.v. er viktige tiltak som tar sikte på å lette de reisendes ulemper ved større forsinkelser o.l.

Registrering av personvogner i tog som kjøres med lokomotiv.

27. For registrering av personvogners løp er det utarbeidet en egen blankett nr. 001.584.40 «Rapport for tog med lokomotiv som fører personvogner.»

Registreringen skal utføres av togføreren – se trykk 405.4.

Uoverensstemmelser i kassabeholdning eventuelt mellom kassabeholdning og regnskap skal innberettes til distriktsjefen og Trafikkkontrollkontoret.

Regnskap fra ekspedisjonen gjennomgås og eventuelle feil rettes.

Distriktsjefen gis melding om foretatt inspeksjon og kontroll.

Bruk av stasjonstomtene.

32. Det er forutsetningen at jernbanens tomter bare skal disponeres for gods som er eller vil bli sendt med jernbanen, hvis ikke spesiell avtale er truffet om annet.

Såfremt gods som har ligget på stasjonstomten, mot forutsetning ikke blir sendt med jernbanen, men transportert med annet befordringsmiddel, skal leie beregnes for *hele lagringstiden*. Leiens størrelse fastsettes av distriktsjefen.

Trafikantene gis underretning om dette før eventuell lagring av gods.

Ønsker noen å disponere plass på stasjonstomten for lengre tid, f.eks. til bilholdeplass eller i annet øyemed, må tillatelse uten unntak innhentes hos distriktsjefen.

33-39. (Reservennummer.)

Flagging.

40. Flagg skal heises på de offisielle flaggdager og ellers når flagging offisielt er påbudt.

De offisielle flaggdager er:

1. januar	Nyårsdag
21. februar	Kronprins Haralds fødselsdag
1. påskedag	
1. mai	Off. høytidsdag
8. mai	Frigjøringsdag 1945
17. mai	Grunnlovsdag
1. pinsedag	
7. juni	Unionsoppløsningen 1905
2. jull	Kong Olav V's fødselsdag
4. jull	Kronprinsesse Sonjas fødselsdag
20. jull	Arveprins Haakon Magnus' fødselsdag
29. jull	Olsok
22. september	Prinsesse Märtha Louises fødselsdag
25. desember	1. juledag

valgdager ved stortingsvalg
dagen for Stortingets åpning og avslutning for stasjonene Oslo Ø og Oslo V's vedkommende.

Dessuten skal det flagges ved andre høytidelige og festlige anledninger innen kongeriket og ved offisielle besøk av medlemmer av kongehuset og av utenlandske statsoverhoder og fyrstelige personer (ved ankomst og avreise), og ved passering av kongelige ekstratog, og ordinære tog som personer tilhørende kongehuset reiser med, samt etter Hovedadministrasjonens eller distriktsjefens bestemmelse når det av hensyn til NSB's virksomhet måtte anses særlig viktig eller ønskelig.

Flagget må ikke heises ved høytideligheter av helt privat karakter uten i forbindelse med den virksomhet som NSB utøver og i så fall etter innhentet samtykke fra distriktsjefen.

Private flaggstenger og private flagg må ikke brukes på NSB's eiendom.

41. Flagget heises kl. 8.00 i månedene mars—oktober og kl. 9.00 i månedene november—februar.

Flagget fires ved solnedgang, dog ikke senere enn kl. 21.00 hvis solen går ned etter denne tid.

I Nordland, Troms og Finnmark fylker heises flagget i månedene november—februar kl. 10.00 og fires kl. 15.00.

Ved flagging i anledning av kongelige personers, statsoverhoders og fyrsters ankomst eller avreise, flagges også utenfor disse tider, hvis det er så lyst at flagget kan ses.

Ved flagging ved togs ankomst eller avgang heises flagget en passende tid før og fires en passende tid etter vedkommende togs ankomst eller avgang.

42. Flagget skal være helst på hel stang unntatt ved flagging i anledning *dødsfall*, da det flagges på halv stang inntil flagget skal fires og *begravelser*, da flagget begravelsesdagen heises på halv stang fra morgenen av. Flagget heises på hel stang så snart bisettelsen har funnet sted (som regel én time etter at den har begynt).

Ved flagging på halv stang, skal flagget først heises helt opp, holdes stille et øyeblikk, for deretter å fires på halv stang. Ved frittstående flaggstenger skal flagget fires så langt at flaggets overkant er ca. $\frac{1}{3}$ av flaggstangens lengde under flaggknappen.

Når flagget skal fires ved solnedgang, skal flagget først heises til topps for deretter å bli firt helt ned.

43. Det må ikke foretas noen utsmykning med flagg, kranser eller på annen dekorativ måte på NSB's stasjoner uten vedkommende distriktsjefs samtykke.

44. Flagget skal holdes i ære og behandles pent. Det skal være påført stasjonens navn og oppbevares i pose.

Fillete flagg sendes distriktsjefen til reparasjon.

Er det så sterk vind at flagget tar skade, kan flagging sløyfes.

45—49. (Reservenummer.)

Forholdsregler mot brann.

50. Bygningsføreren er bl.a. pålagt ansvar for at enhver bygning er utstyrt med brannslokkings- og redningsutstyr overensstemmende med bygningsloven, brannlovens og NSB's interne brannforskrifter — se trykk 370.2.

Stasjonsmesteren eller annen utpekt tjenestemann har lokalt tilsyn med ovennevnte utstyr og skal påse at det er tilstede og i brukbar stand. Herunder faller den påbudte regelmessige trimming av motorbrannsprøyte og avmelding av kjemiske brannslokkingsapparater som er forfalt til revisjon — se trykk 405.1.

På stasjoner hvor det skal opplæres og utstyres brannmannskaper, forholdes etter bestemmelsene i trykk 431.

Ved behov søkes samarbeid med bygningsføreren eller brannvesenet.

51. Brannsyn i NSB's bygninger m.m. utføres av representanter for det kommunale brannvesen og bygningsføreren sammen med den som har det lokale tilsyn.

Lokal melding om berammet brannsyn meldes omgående til bygningsføreren.

Vanlig brannsyn skal foretas minst hvert annet år. Brannstyret avgjør om brannsyn bør gjennomføres oftere.

52. Ved brannutbrudd varsles først mennesker som umiddelbart måtte være truet av brannen. Derneft varsles — alt etter forholdene på stedet — brannvesenet, togleder (Fjo) og stedets tjenestemenn.

På elektrifiserte baner varsles om nødvendig vakthavende i den matesasjon vedkommende banestrekning er underlagt.

53. Stasjonsmesteren eller annen ansvarlig tjenestemann leder slokkingsinnsatsen i eget område inntil brannvesenet overtar.

Tjenestemenn er pliktige til å bistå under slokkingen.

54. Når togleder, fjernstyringsoperatør eller togekspeditør ved skogbrann eller annen storbrann nær elektrifisert bane alarmerer brannvesen eller beordrer ut annet slokkingsmannskap, plikter han å sørge for at brannmannskapene blir orientert om de forsiktighetsregler som gjelder vedrørende elektrisk banedrift, og å besørge nødvendig kontakt mellom brannmannskapenes leder og vakthavende i den aktuelle matesasjon.

55. Det advares spesielt mot bruk av vannstråle og arbeid fra og på rullende materiell, f.eks. tankvogn, nær spenningsførende ledning.

56. Lagring av brannfarlige varer som propan, butan, bensin og olje m.m. skal anmeldes til brannstyret med angivelse av varens art, lagringssted og kvanta.

57. Blir gods- eller billettbeholdninger, regnskapsbøker eller verdipapirer skadet ved brann skal Trafikkkontrollkontoret og eventuelt vedkommende postmester underrettes.

58. Av brannforskrifter for øvrig er det spesielt viktig for tjenestemenn i stasjonstjenesten å sette seg inn i og følge de bestemmelser som er inntatt i:

Trykk 370.2

Trykk 405.1

Trykk 411.1

Trykk 413

59. (Reservennummer.)

Innbrudd og tyveri.

60. Innbrudd og tyveri ved en stasjon må straks meldes til politiet, Trafikkkontrollkontoret og distriktsjefen.

Stasjoner som har post, underretter også vedkommende postmester.

61—69. (Reservennummer.)

Stasjonsmestrenes virksomhet som poståpnere.

70. Stasjonsmestrenes arbeid med posten må utføres uten tilsidesetting av noen del av deres gjøremål som stasjonsmester. *Stasjonsmestre må ikke i egenskap av poståpnere* befatte seg med postarbeid under togekspedisjon, uten distriktsjefens samtykke.

I de tilfelle *jernbanen har overtatt poståpneriet* ved stasjonen, bestyrer vedkommende stasjonsmester (ekspeditør) poståpneriet på vegne av Norges Statsbaner. Postarbeidet inngår da i jernbanetjenesten.

De nærmere bestemmelser om ordningen ved stasjonene og forholdet mellom Statsbanene og Postverket for øvrig er fastsatt ved kontrakt.

71. Mellom Hovedadministrasjonen for Norges Statsbaner og Postdirektoratet gjelder følgende kontrakt angående poståpnerier på stasjoner:

§ 1

Norges Statsbaner påtar seg postekspedisjon ved visse nærmere omforente underpostkontorer på statsbanestasjoner. Postarbeidet inngår i jernbanetjenesten. Vedkommende stasjonsmester (stasjonsekspeditor) bestyrer underpostkontoret på vegne og under ansvar av Norges Statsbaner, idet Statsbanene for hvert underpostkontors bestyrelse står ansvarlig overfor postvesenet i samme utstrekning som enhver annen, personlig poststyrer.

Distriktssjefene holder de respektive postsjefer underrettet om hvem der er stasjonsmester (stasjonsekspeditor).

Under fravær (på grunn av sykdom, ferie o.l.) skal stasjonsmesteren gi postsjefen underretning om hvem der i hans sted bestyrer underpostkontoret.

§ 2

Statsbanene holder nødvendige lokaler med inventar for underpostkontorene — enten felleslokaler for jernbane- og postekspedisjonene eller særskilte postlokaler etter forholdene.

Belysning, oppvarming og renhold av lokalene påhviler Statsbanene. Rekvizita og blanketter m.v. vedrørende underpostkontorer holdes av Postverket i samme utstrekning som ved underpostkontorer for øvrig. For Postverkets inventar ved disse underpostkontorer er Statsbanene ansvarlig etter inventarfortegnelsen.

Postkasser anskaffes, monteres og vedlikeholdes ved Statsbanenes forføyning og på deres bekostning i den utstrekning behovet tilslør og plassen tillater. Statsbanenes distriktssjef sender nødvendig underretning til vedkommende postdistriktssjef om oppsetning av postboksanlegg. Leieavgiften for postboksene tilfaller Statsbanene, som oppkrever leie direkte hos bokselejerne. For øvrig gjelder samme regler med hensyn til leieavgift m.v. som ved de øvrige underpostkontorer.

Dersom Statsbanene i enkelte tilfelle ikke finner å kunne bekoste postboksanlegg, kan Postverket i samråd med vedkommende distriktssjef for Statsbanene selv bekoste anlegget anskaffet, montert og vedlikeholdt. I slike tilfelle tilfaller postbokseleien Postverket, som oppkrever avgiften gjennom styreren av underpostkontoret.

Om eventuell demontering av anlegg hvor Postverket får hele leieinntekten, se § 10 siste ledd.

§ 3

Statsbanenes og Postverkets oppbørsler og regnskaper skal holdes adskilt fra hverandre.

Personalet har samme ansvar for Postverkets oppbørsler og verdiforsendelser m.v. som det har for Statsbanenes kasse m.v.

§ 4

Underpostkontorene henhører i administrativ henseende under vedkommende postkontor forsåvidt ekspedisjonen angår.

Personalet plikter å følge de alminnelige postinstrukser angående postarbeidet og regnskapsavleggelse m.v.

Føll og andre forsømmelser av personalet vedrørende postekspedisjonen kan like overfor vedkommende styrer av underpostkontor påtales av postsjefen. Ansees saken for å være av betydning, underrettes vedkommende distriktssjef. Forseelser m.v., som rammes av tjenestemannsloven, blir derimot å pådømme av Statsbanenes vedkommende. Postsjefen kan avgi skriftlig og muntlig uttalelse i saken og har adgang til å være tilstede ved dens behandling i jernbaneadministrasjonen (distriktskollegiet).

Ved oppdagelse av uregelmessigheter har postvesenet og Statsbanene gjensidig underretningsplikt.

§ 5

Inspeksjon og kontroll på jernbanestasjoner kombinert med underpostkontor kan foretas av så vel Postverket som Statsbanene.

Kasseettersyn ved slike stasjoner foretas minst én gang årlig ved samtidig besøk av Statsbanenes trafikk kontrollører og postsjefen (eller en annen postfunksjonær).

Når en jernbanestasjon kombinert med underpostkontor skal overleveres til ny stasjonsmester, underretter Statsbanenes distriktssjef underpostkontorets overordnede postsjef. Nærmere retningslinjer for gjennomføring av kasseettersyn og overleveringsoppgjør avtales mellom Postdirektoratet og Statsbanenes Trafikkontor.

Unntaksvis kan Statsbanenes trafikk kontrollører foreta kasseettersyn eller overleveringsoppgjør uten at Postverkets representant er til stede, men dette må i tilfelle avtales særskilt for hver gang. Rapport om kasseoppgjør sendes i slike tilfelle vedkommende postsjef.

82. Kunngjøringer fra offentlig myndighet kan med distriktsjefens tillatelse slås opp avgiftsfritt.

Kunngjøringer fra militæretaten om innkalling til sesjon, våpenøvelser eller mobilisering kan slås opp avgiftsfritt etter stasjonsmesterens anvisning.

83. Kunngjøringene og plakatene fjernes så snart deres gyldighet opphører.

Plakater eller kunngjøringer hvis utseende eller innhold finnes støtende, skal fjernes, hvorefter distriktsjefen underrettes.

Oppslag og kunngjøringer vedrørende personale og foreninger innen jernbanen må i tilfelle innleveres til vedkommende stasjonsmester — for verkstedenes vedkommende til verkstedbestyreren — til eventuelt oppslag.

Søknader om avgiftsfritt oppslag av ruter for utenlandske jernbaner og for båter og biler sendes distriktsjefen til avgjørelse, om mulig bilagt med 2 eksemplarer av rutene.

Stasjonsmestrene er ansvarlig for at det ikke på stasjonene — på vegger eller stolper, inne eller ute — av uvedkommende slås opp plakater, opprop, agitasjonsskrifter eller lignende.

Private firmaer som vender seg til jernbanen om oppslag av reklameplakater, vises til Fram Reklame-Byrå A/S.

Salgsvirksomhet eller innsamlingsaksjoner på NSB-området er generelt ikke tillatt.

Unntak kan gjøres for den ene årlige landsomfattende innsamlingsaksjon som har myndighetenes støtte.

Distriktssjefen avgjør på hvilke NSB-områder og i hvilke tog slik innsamling kan foregå.

Salg av takstbøker m.v.

84. Jernbanens takstbøker skal ikke legges ut i stasjonenes venterom, men de skal være å få kjøpt ved henvendelse til stasjonene.

De stasjoner som har kjøpere til takstbøker, rekvirerer disse fra Billettforvalteren i Oslo (i Narvik distrikt sendes rekvisisjonene til distriktsjefen).

Prisen for bøkene er tatt inn i trykk 1.

Billettforvalteren underretter trafikkkontrollkontoret om det antall vedkommende stasjon er tilstilt for salg.

For salg av nevnte bøker samt for lærebøker som er rekvirert gjennom Billettforvalteren, tilfaller 10% av beløpet den tjenestemann som har solgt boka (bøkene).

Betaling av telefonregninger.

85. Når det fra Televerkets side foreligger en samlet, direkte regnings-

utstedelse til hver enkelt abonnent (jernbanestasjon) for lokale telefonsamtaler, rikstelefon samtaler samt faste telefonavgifter, skal det forholdes på følgende måte:

Stasjonsmester gis fullmakt til å betale telefonregninger fra Televerket ved innbetaling over postgiro.

Kvitteringen for innbetaling samt regningene som refererer seg til kvitteringens pålydende beløp, *unntatt* private rikstelefon samtaler, tas opp i remissen til distriktsbokholderen.

Før regningene sendes inn, skal stasjonsmesteren sørge for *attestasjon* av tjenestesamtaler.

I distriktsbokholderiet bør kontroll og bokføring som regel foretas i samme måned som utbetaling til Televerket finner sted.

Stasjonsmesteren har ansvaret for den del av regningsbeløpet som gjelder *private* rikstelefon samtaler, og må selv sørge for inkassasjon av dette beløp.

88—89. (Reservennummer.)

Spesielle overenskomster.

90. NSB har sluttet spesielle overenskomster med:

- *A/S Narvesen-Spisevognselskapet*
for kioskullt kafé- og togserveringsvirksomhet
- *Fram Reklamebyrå A/S*
for reklame
- *Auto-Boks-Service A/S*
for oppbevaringsbokser
- *E. Diesel & Co A/S*
for personvekker
- *Norsk Automattjeneste*
for skopussemaskiner
- *Televerket*
for talestasjoner
- *Skandla Automater A/S*
for foto- og kopieringsautomater

Kopler av avtalene er tilgjengelige hos distriktssjefene og ved de berørte stasjoner.

Trykk 405.3

Trykt i april 1978

Tjensteskrifter utgitt av Norges Statsbaner
Hovedadministrasjonen

Særforskrifter for stasjonstjenesten

2. utgave

Rettelsesblad nr. 2
Gjelder fra 1. april 1985

Følgende rettelser foretas:

I innholdsfortegnelsen rettes teksten for art. 80—83 til:

Oppslag, reklame, salg og innsamlingsaksjoner.

På side 71—81 rettes overskriften for art. 80—83 til:

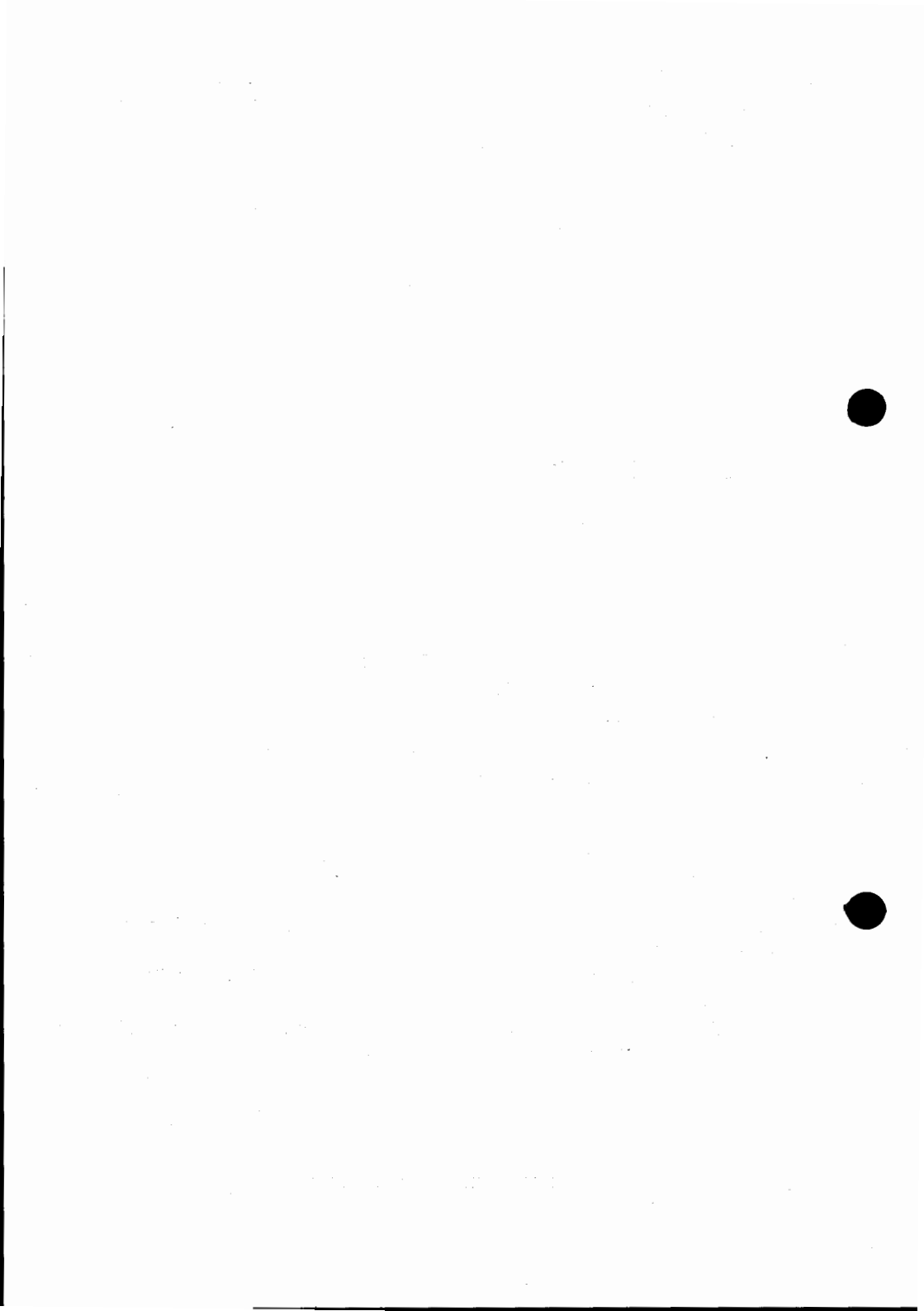
Oppslag, reklame, salg og innsamlingsaksjoner.

På side 82—85 tilføyes til slutt i art. 83:

Salgsvirksomhet eller innsamlingsaksjoner på NSB's område er generelt ikke tillatt.

Unntak kan gjøres for den ene årlige landsomfattende innsamlingsaksjon som har myndighetenes støtte.

Distriktssjefen avgjør på hvilke NSB-områder og i hvilke tog slik innsamling kan foregå.

Trykk 405.3
Trykt i april 1975

Tjenesteskriver utgitt av Norges Statsbaner
Hovedadministrasjonen

Særforskrifter for stasjonstjenesten

2. utgave

Rettelsesblad nr. 3

Gjelder f.o.m. 1. mars 1987

Rettelser:

I innholdsfortegnelsen rettes art.nr. for «Oppslag, reklame, salg og innsamlingsaksjoner» til 79—83.

Sidene merket 71/71—81 byttes med vedlagte sider.

§ 6

Ekspedisjonstiden (d.e. kontortiden) fastsettes for hvert enkelt underpostkontor av vedkommende postsjef etter samråd med distriktsjefen under hensyntagen til de stedlige forhold og for øvrig etter alminnelige prinsipper. Ekspedisjonstid for post utenfor vedkommende stasjons ekspedisjonstid bør såvidt mulig unngås.

§ 7

1. For styre av underpostkontorer, inklusive lokale m.v., betaler Postverket til Statsbanene en godtgjørelse for hvert underpostkontor som svarer til brutto grunnlønn i vedkommende stillingsklasse i lønnsregulativet for poststyrere, tillagt lokale godtgjørelse, omforent godtgjørelse for fridager samt godtgjørelse for postutvekslinger i tidsrommet kl. 20.00 inntil kl. 06.00 etter satsene for poststyrere som også er skipsekspeditører. Godtgjørelsen for styre av underpostkontorer i stillingsklassene P 1—P 14 reduseres med 22,5 %. For underpostkontorer i stillingsklassene P 15 og høyere foretas ingen reduksjon. Godtgjørelsene reguleres i takt med de generelle endringer i lønnssetser, stillingsklasser m.v. innenfor lønnsregulativet for poststyrere.
2. Dersom beregning etter punkt 1 gir en urimelig lav godtgjørelse i forhold til arbeidsmengden ved poststedet, kan tilleggsgodtgjørelse utbetales.

§ 8

Gebyrer for ettertelling og forsegling m.v. tilfaller Postverket.

§ 9

Ved stasjoner hvor posttjenesten ikke er kombinert med jernbanetjenesten, kan Statsbanene overta utveksling av post med sene aftentog, nattog og tidlige morgentog, tømning av postkasser o.l. mot en for hvert enkelt tilfelle omforent godtgjørelse.

§ 10

På steder hvor Statsbanene ikke finner å kunne overta underpostkontoret, men hvor det ansees ønskelig at underpostkontoret er på stasjonen, vil Statsbanene, forsåvidt forholdene med rimelighet tillater en sådan ordning, skaffe Postverket det nødvendige lokale (i alminnelighet med lys og oppvarming og renhold) i stasjonsbygningen, eventuelt ved tilbygning — mot en for hvert enkelt tilfelle omforent godtgjørelse, der fastsettes således at den dekker Statsbanenes utgifter ved ordningen, herunder tatt i betraktning renter og amortisasjon, og for øvrig på de nærmere vilkår man måtte bli enige om i de enkelte tilfelle.

Postbokser anskaffes, monteres og vedlikeholdes i disse tilfelle ved Postverkets forføyning og på dets bekostning i den utstrekning behovet tilsier. Leieinntekter av postboksene tilfaller i dette tilfelle Postverket. Dersom forholdene senere skulle endres slik at postboksanlegg som er oppsatt og vedlikeholdt av Postverket (se også § 2 siste ledd) ikke lenger er ønskelig eller nødvendig, skal utgiftene ved demonteringen betales av Postverket.

§ 11

De godtgjørelser Postverket skal betale etter nærværende overenskomst, erlegges månedvis med regulering siste måned i hvert kvartal.

§ 12

Denne overenskomst, som er utferdiget i 2 eksemplarer, gjelder inn-til videre og kan oppsies av hver av partene med 1 års varsel. For oppsigelse av enkelte underpostkontorer gjelder 3 måneders varsel.

72. Som ansvarlige bestyrere av de underpostkontorer jernbanen etter denne kontrakt overtar bestyrelsen av, tilstås stasjonsmestrene en godtgjørelse fastsatt etter underpostkontorets størrelse — se trykk 205.4.

Ved kunngjøring av ledig stasjonsmester (ekspeditør-)stilling oppgis om postekspedisjonen er henlagt til stasjonen (stoppestedet) og godtgjørelsens størrelse. Hvis postekspedisjonen senere skilles ut fra stasjonen (stoppestedet), faller stasjonsmesterens (ekspeditørens) godtgjørelse bort.

73—78. (Reservennummer.)

Oppslag, reklame, salg og Innsamlingsaksjoner.

79. På stasjoner der publikum må gå over sporene, skal det slås opp plakat (blankett 001.513.25) lett synlig i venterom og ekspedisjonslokaler, med påbud om å vise varsomhet ved gange over sporene.

80. Togruter som til veiledning for de reisende slås opp ved stasjon, stoppested eller holdeplass, skal forsynes med en blå strek under vedkommende ekspedisjonssteds navn og togtider.

81. I restauranter på jernbanestasjoner skal det på iøynefallende sted slås opp plakater, som inneholder prislister over de spise- eller drikkevarer som holdes til salgs.

Plakaten, som bør være av format som de alminnelige oppslag, settes opp etter nærmere bestemmelse av distriktsjefen.